

ԻՐԱՅԻՆՈՒՆՔ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՓԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ԶՈՐԵՔՇԱԲԹԻ ԵՒ ՇԱԲԱԹ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Պոլիսիոյ համար Տարեկան 12 ֆր.
» » Կեցանեայ 6 ֆր.
Առաստախանի համար (երկու քիչ միջ
ծրարով) Տարեկան 14, Կեցանեայ 7 ֆր.
ԿԱՆԽԻՎ ԿԱՆԸՆԻՐ

Համակ դրամ եռայն դրկի հետեւեալ հասցեով
ԽՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ «ԻՐԱՅԻՆՈՒՆՔ» ԼՐԱԳՐՈՅ. — Վ.Ա.Ռ.Ն.Ա. (Պոլիսիոյ)
Редакция на БЪСТНИКЪ
«И р а в у н к ъ»
ВАРНА (България)
Rédaction du journal
«I r a v o u n k»
V A R N A (Bulgarie)

Խմբագրութեան ուղղեալ գրութիւն
էս չեն դրկուիր եւ յարմար դաստաւ-
ներ վերջը իր հետեւ աշուրն աւ-
րոյցովին կամ մասաւր:
Խանութեան տողը 20 սանթիմ. երե-
ւոյն աւելի անգամներու համար 20 օ/0
գեղը կը շինի:

ԶԵԿՈՅՑ

Իրաւունքի ներկայ Դ. տարե-
շրջանի առաջին վեց ամիսն լրա-
ցած ըլլալով կը խնդրուի որ մեր
թարգոյ ըստանորդը հաճին փո-
թացնել իրենց բաժնեգիրներն:

ԿՈՎԿԱՍՍԱՀԱՅՈՑ ԿԱՅՈՒԹԻՒՆԸ

Իշխան Բեհրուշեան բանտը՝
Իշխան Կալիցիւնի Ամբաստա-
նութիւնը. Վրացիք եւ Եղեանց.
Ամբաստանաւոր երկու հայ
պաշտօնեաներ. վարժարանե-
րու գրաւուած կաշառքները:

Թիֆլիսէ գրուած նամակէ մը կը
քաղենք հետեւեալ տեղեկութիւնները.
Կովկասի կառավարչապետ իշ-
խան Կալիցիւնի Զարին մատուցած
տեղեկագրին թայմի մէջ հրա-
տարակուելէն քիչ վերջը իշխան
Կ. Բէհրուշեանի ձեռքաւարութիւ-
նը տեղի ունեցաւ. խուզարկու-
թիւններ կատարուեցան անոր տան
մէջ, բայց վնասակար ոչինչ չի
գտնուեցաւ. Սակայն այս ճշմար-
տութեան հակառակ զրոյցներ տա-
րածուեցան թէ՛ իբր թէ Բէհրուշե-
անի տան մէջ գտնուելէ թայմի
հրատարակած տեղեկագրին մէկ
պատճէնը, զոր իշխան Բէհրուշե-
ան ռուս պաշտօնեայէ մը գնած
ըլլայ, բայց այս բոլորը սխալ են.
Իրողութիւնը այն է որ ռուս կա-
ռավարչապետը իր հակահայ ծրա-
գիրը նախարարաց խորհուրդէն
ընդունել տալու համար իշխ. Բէհ-
րուշեանի ազդեցութենէն ազա-
տելու խորամանկութեամբ զանի
ամբաստանած էր որուն հետեւա-
նօք ձեռքաւարութեան ու ցարդ
բանտին մէջ կը մնայ:

Իշխան Կ. Բէհրուշեան խելօք,
սրամիտ եւ իբր քաղաքագէտ մարդ.
բարձր դիրք գրաւած ու նախա-
րարաց համակրանաց արժանացած
ըլլալով, Կովկասի արդի եւ նա-
խորդ կառավարիչներուն կազմած
շատ մը հայափնաս ծրագիրները
վիժեցուցած է նախարարաց առ-

ջեւ իր տուած խոհուն եւ համոզիչ
բացատրութիւններովը. Կալիցիւն
այս հայ իշխանին հարուածէն իր
ճիւղալիին ծրագիրը փրկելու հա-
մար վերջապէս յաջողած է ամ-
բաստանութեամբ մը զանի նա-
խարարաց առջեւ կասկածելի ներ-
կայացնել: Բայց մեծ յոյս կայ
թէ դատարանը բոլորովին ան-
պարտ պիտի արձակէ զանի, ո-
րովհետեւ արդարութեան նախա-
րարութիւնը բնաւ կառավարիչնե-
րու եւ ուրիշ պետական բարձր ան-
ձերու ազդեցութեան տակ չէ ին-
կած ցարդ Ռուսաստանի մէջ, հոն
միայն օրինաց տրամադրութիւնն
է որ կը յարգուի:

Պետական խորհրդի անդամ Պ.
Պ. Եղեանցի բանտարկուելու մա-
սին տարածուած լուրը անհիմն է.
այդ լուրը տարածողներն վրացի-
ները եղած են. որովհետեւ ասոնք
մասնաւոր հակակրօնութիւն մ'ունին
Եղեանցի դէմ, այն պատճառաւ
թէ նա վրացիներու հայոց հան-
դէպ բռնած ընթացքը խիստ
կերպով քննադատած է, իր ըսած-
ները պատմական եւ այլ փաստե-
րով ապացուցանելով. ահա ա՛յս
վրէժն է որ վրացիք լուծել կու-
զեն Եղեանցի վարկը կոտրել ջա-
նալով:

Իշխան Կալիցիւն վերջերս Բե-
թերսպոլիէն Կովկաս վերադար-
ձաւ: Իր ձեռք բերած նոր ար-
տօնութիւններէն մին առ այժմ
յայտնի է:

Նա արդէն սկսած էր ոտնձգու-
թիւն ընել քաղաքական վարչու-
թեան (պէլէտիյէ) գործերուն մէջ:
Անոր երկու հայ անդամները ամ-
բաստանեց իբր զեղծում գործող-
ներ, բայց ցարդ յանցանքը չա-
պացուցուեցաւ եւ քննիչները յայ-
տարարեցին թէ պաշտօնեանի ան-
ղաւթներն ոչ մի յանցանք չունին:

Վարժարանները եւ անոնց կա-
ռածները գրաւուած ատեն պաշ-
տօնական անձինք կը յայտարա-
րէին թէ՛ եթէ անարգար կամ
անտեղի գրաւումներ ըլլան, ազատ
են դատարանի դիմելու. այս բա-
ւական յոյս մէջ հայոց շատերուն
համար, բայց աս յոյսն ալ ի դե-
ռեւ ելաւ որ կ'ապացուցուի հե-

տեւեալ դէպքով. — Էջմիածնում,
վաղարշապատ գիւղի մէջ, վան-
քապատկան մի շէնք կար, որի
եկամուտը միշտ վանքն էր ստա-
նում. Դպրոցները փակուելուց մի
տարի առաջ, գիւղի դպրոցի շէն-
քը խարխուլ լինելուն պատճառաւ
գիւղացիք խնդրեցին Հայրապե-
տից, «առժամանակեայ» կերպով
դպրոցը փոխադրել այդ շէնքում,
մինչեւ իրենց շէնքի նորոգելը:
Հէնց այդ տարին դպրոցը փակ-
ւեց, եւ երբ դպրոցական կալուած-
ներն էին գրաւուած, շնայելով որ
այդ շէնքն Էջմիածնի վանքինն
էր, գրաւեցին յարքունիս: Գան-
գատ գանգատի ետեւից տուեց
Էջմիածնի, սակայն ապարդիւն:
Նրան պատասխանում են որ այդ
դատը չէ կարող վճել դատարա-
նը եւ խնդրի լուծումը կախուած
է Նախարարութիւնից: Այսպիսով
Էջմիածնի մի շէնքը, հակառակ
օրինաց, Կովկասեան կառավար-
չապետի բնահաճոյքի համեմատ,
կորցեցին վոնքից, եւ գուցէ եր-
բէք ետ չեն տալու: Եւ ի գուր էլ
է կարծել թէ ո եւ է գանգատ կա-
րող է յետս խլիլ գրաւած կալ-
ուածներէց մէկը: Այդ խնդիրը
փակուած է. ամեն կողմած, ո-
րինը որ լինի, եթէ երբ եւ իցէ
աշակերտի ոտք է տեսել իր մէջ,
գրաւուած է եւ ետ չը տրուիլ եր-
բէք:

ԲՆՈՒԹԵԱՆՑ ՕԳՈՒՏԸ

«Շարժում»ի 139 թւոյն մէջ
կարդացի այն կտորը որ կը խրա-
տէր վերջնէլ հրապարակային քն-
նութիւնը կամ քննութիւնը մաս-
րիկ երեսմաների համար:

Հոս առանց որոնելու թէ՛ ոյդ
մանրիկ երեսայ ըսուածը տղայոց
ո՛ր տարիքը կուզէր ցոյց տալ,
ես պիտի յայտնեմ իմ կարծիքս
թէ՛ առանց բացառութեան մե-
ծերու ինչպէս նաեւ ամենէն փոք-
րերու, մանաւանդ հրապարակային
քննութիւն ընելն օգուտէ զերծ չըլ-
լալէ զատ, հարկ անհրաժեշտ
իսկ է:

Միայն մենք չէ որ քննութիւն

կընենք, այլ ամեն երկրի մէջ
ամեն տեղ ուր կան մեծ ու պզ-
տիկ վարժարաններ առ հասարակ
կը քննեն: Մենք շատ աւելի գի-
տուն եւ քաղաքակրթեալ երկր-
ներու մէջ, թէեւ եղան մի քա-
նի մարդիկ որք հրապարակային
քննութեանց վնասարեւր ըլլալը
կարծեցին ոչ միայն փոքր տղա-
յոց այլեւ մեծերու իսկ. սակայն
այս տեսակ անձանց մէջ բերած
ինչ ինչ գիտական առարկութիւն-
ները բաւական զօրաւոր չի հա-
մարուեցան, քննութիւնները շա-
րունակուելէ չի դադրեցան եւ հա-
ւանականօրէն դադրելիք ալ չու-
նին:

Նախ մտածենք թէ՛ հրապա-
րակային քննութիւնը մասնաւոր
ինչ առաւելութիւն կրնայ ունե-
նալ:

Ա.— Ինչպէս գիտենք մենք մեր
գաղափարները արտայայտելու ու
այդպէսով ընկերութեան օգտա-
կար անդամներ ըլլալու համար
երկու միջոց ունինք գրել եւ խօ-
սիլ: Մարդ պարագային համե-
մատ այս երկու յատկութիւններն
ալ պէտք է ունենայ յինքեան,
որպէս զի բացարձակապէս օգտա-
կար կարենայ նկատուիլ:

Կրնա՞ք ըսել թէ գրել ու խօ-
սիլ միեւնոյն բաներն են. թէ
մարդուս վրայ միեւնոյն ազդեցու-
թիւնը ու տպաւորութիւնը կը
թողուն: Բնաւ երբեք. քանի որ
շատ անգամ ժողովրդի մը, ազգի
մը թերի կողմերը ցոյց տուող
հաղարաւոր էջեր ի գիր կառնուին
առանց մէկ կուտ արժեքի, մինչ-
դեռ միայն մէկ քարոզչի մը եր-
կու խօսքը կրնայ մեծ տպաւո-
րութիւն թողուլ ու արժատախիլ
ընել ժողովրդին այդ հինգած թե-
րութիւնը: Հետեւաբար մարդ
պարտի իւր գաղափարները գրե-
լու հաւասար խօսիլ ալ գիտնալ,
խօսիլ հրապարակին մէջ, ժողո-
վրդի առաջ: Մենք որը՞ չէ հան-
դիպած այնպիսի գրագէտներու,
արուեստաւորներու որոնք շատ
բան գիտնալով հանդերձ, որք ի-
րենց գանկին մէջ ճոխ գաղափար-
ներ մթերած ըլլալով հանդերձ, երբ
իրենցմէ կը խնդրուի բազմութեան

մը հանդէպ երկու խօսք ընել, բերանին անգամ մը բանալ ու գոցել սակայն իրենց ընդարձակ գաղափարներէն փոքր նմոյշ մ'իսկ արտայայտել չեն կարող. և ինչո՞ւ. որովհետեւ, կը գտնուին ամբողջ մը առաջ, իրենց նմաններուն դէմ և դերեւս իրենցմէ շատ աւելի տգէտներուն դէմ. վերջապէս, որովհետեւ մանուկ հասակէն չեն սովորած համարձակ ըլլալ, ազատ խօսիլ ու գործել իրենց նըմաններուն քով:

Բ.— Տարուան մէջ մէկ, երկու կամ երեք անգամ եղած հրապարակային քննութիւնն է որ մեր ուղղող զանազան կարողութիւններէն եզոզ յիշողութիւնը կ'արթնցնէ ու անոր այնքան սուր կ'իրազարանք մը կուտայ:

Այո՛, աշակերտը, մեծ կամ փոքր, պարտի իր ատենօք սովորած ու գիտցածը քաղուածքով մը յիշել:

Գ.— Ուրիշ կարողութիւն մ'ալ ունինք. բան մը ստեղծելու կամ հնարելու կարողութիւնը: Այս ալ աշակերտը կը մշակէ հրապարակային քննութեան շնորհիւ: Միթէ՛ շատ անգամ չե՞նք տեսներ ամենախնական վարժարաններէն մինչեւ ամենաբարձր համալսարաններու մէջ՝ յորում աշակերտը կը ճգնի, սիրով կը քրտնի ինքնիրմէն, իր քովէն բան մը ստեղծելու, նորութիւն մը հնարելու կամ պարզապէս երկու խօսք ար, տասանելու և այս ի՞նչու. միայն ու միայն բազմութեան բերնէն չոր ու ցամաք կեցցէ մը լսելու:

ԲՈՒՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱԿ (22)

ԺԱՄԱՆԱԿԱԿԻՑ ԱՅՈՒՆԵՔ ՊԱՏԿԵՐ ՄԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Այս գործողութիւնն է, ետք մեկնելու պատրաստուեցաւ. բանտապահին ազդարարութեան վրայ ներս մտան դուրսը սպասող երեք ոստիկանները, որոնց մէկին ձեռքը երկաթէ պալուճ մը կար Յովհաննէս աղան շուտով ըմբռնեց անոր չարաշուք նշանակութիւնը. գոհ սրտով մը ձեռները երկնցուց իրարու միացուցած՝ որ կաշկանդուեցան երկաթէ փոքրիկ շրջանակի մը մէջ: Գրեթէ գիշերուան ժամը 7ն էր երբ Յովհաննէս աղան եւ երեք ոստիկանները բանտէն դուրս եկան. օդը զով էր եւ հանդարտ, հանդարտ ինչպէս Յովհաննէս աղայի սիրտը, իր ընտանիքին գրած երկուող հոգիին վրայ ծանրացող անձկութեան բեռէն ազատած էր զայն. զէմքին վրայ կը կարգացուէր ներքին գոհունակութիւնը որով մասին խալթող ակնարկութիւն մը ըրաւ առաջին առիթով, իսկ ոստիկաններէն մին որ դեռ նոր հաստատուել էր քաղաքը եւ չէր ճանչնար Յովհաննէս աղան, թուրքին ամենէն բարձրեւոր սկսելով ամենէն ստորադասեալ պաշտօնեան շատ դժուար կը ներէ իրամբ կամ յանձնարար արդարութեան ճանկին մէջ բայտին գոհունակութեան արտայայտութիւն ունենալը. ոստիկաններէն երկուքը մօտէն

բարոյական այդ մեծ վարձատրութիւնը յերաւի վայելելու համար:

Հիմա անցնինք ուրեմն խորհիլ թէ՛ հրապարակային քննութիւնը ի՞նչպէս օգտակար, անգնաս ու անհրաժեշտ կրնայ համարուիլ հաւասարապէս մանրիկ երեխաներու համար:

(Շարունակելի)

ԱՌՈՂՋԱՐԱՆԱԿԱՆ

ԹԷ ԻՆՉ ՄԻՋՈՍԵՐՈՎ ԿՐԱՆՔ
ՉԷՋՈՔԱՆԵԼ ԱՅՊ ՉԱՐԱՃՃԻ
Մ. Բ. Պ. Պ. Ն. Ե. Ն.

Եթէ չենք կրնար կասեցնել միջբնակներու հոսանքին գէպի ներս խուփելն, գէթ պէտք է ջանալ զանոնք ոչնչացնելու և կամ ուժգնութիւն ընելու. այս ալ մասամբ պէտք է եղած կարեւոր գործը թիւններն ձեռք առնելով, միւս կողմէ ալ մարմնաց եւ հետեւաբար անոր մասնիկներն կազմող բըշիջներու ընդգրկման ուժը աւելցնելով կրնայ ըլլալ, որով միջբնակներու տեղի շտապով կարող կ'ըլլանք անցնելու զատապարտել զանոնք:

Ի՞նչ միջոցներով կրնանք զոգուանալ եւ ի՞նչ կերպով կրնանք զօրացնել մարմինն:

Ա.— Նախ կարելի եղածին չափ աշխատելու է որ միջբնակներն մեզնէ հեռու մնան եւ կամ եթէ սա չէ կարելի գէթ ներմուծուած միջբնակներու քանակութիւնն նուազ ըլլայ:

Բոլորովին արգիլել գրեթէ անկարելի է. քանի որ միջնալայնէն անջատ ոչ ոք կրնայ ապրիլ. իսկ նուազեցնելու համար ջանալու է որ կարելի եղածին չափ այդ ախտով վարակուողներէ կամ աւելի ձիւղն անոնց ներստ

արտադրութիւններն պարունակող իրերու հետ շօշափուելէ հետո՞ մնալ եւ միշտ ամեն օր, առաւօտ երեկոյ սովորութիւն ընել, եռացեալ ջուրով ձեռքերն, բերանը, կոկորդը եւ քիթը լաւ կերպով լուանալու. նոյն իսկ ո եւ է կասկած չտուողներն ալ այս կերպով շատ տեսակ միջբնակներու մեծագոյն մասէն զերծ կը մնան, քանզի սովորաբար շատ մը հիւանդութեանց միջբնակներն նախ՝ բերնի, քիթի եւ մանաւանդ կոկորդի մէջ կը կուտակուին որոնք յաճախ լուտնալով մէկ մեծ մասը կարելի է կրկին դուրս հանել:

Եռացեալ ջուրին հարիւրին 3-4 քանակութեամբ Ասիս պօրիֆ խառնելով թեթեւ զօրութեամբ ջուրը հակառակ շտակաւ, կը չինի, թէեւ գնտախալի (հիւժախա) եւ ուրիշ մի քանի ժանտ հիւանդութեանց միջբնակներու վրայ ազդեցութիւն մը չունի, սակայն ուրիշ շատ մը հիւանդութեանց միջբնակներն կրնայ ոչնչացնել, եւ այս կերպով զերծ կը թողու բերնի, կոկորդի, թոքի եւ քիթի տեսակ տեսակ հիւանդութիւններէ ալ:

Ասիս պօրիֆը մեծաակարգ գեղ մը չէ կրնայ ներսէն ալ գործածուիլ, ուստի վտանգ չըսէ երբ քիչ մալ կուլ տրուի, նորածիններու քիթը եւ բերանը եւս մաքրելու կը գործածուի նոյն կերպով:

Բ.— Դիւրաւ ըմբռնելու համար այս մասը, մաս առ մաս համառօտակի տեսութիւններով եղրակացութեան հասնիլ որոշած եմ:

Ջլային գրութեան միօրինակ, յամառ ու յարատեւ աշխատութեան չընդհատելու է որ ամեն ներքին գործարան ներգաշնակ կերպով գործելով, ամենակատարեալ մեքենայի մը նման մարմնոյ սպառած ուժն կը վերստանայ եւ ոչնչացած թլիջներուն շարունակական նորոգումներն տեղի կուենան, ուստի հարկ է որ ջլային գրութիւնը անմիջապէս պահուի:

Դժբախտաբար ինչպէս յիշեցինք,

պարագաներու բերմամբ ամեն հայ ուղղակի կամ անուղղակի տեսած կամ կրած սաստիկ յուզումներու հակազդեցութենէն, յառաջ եկած Ֆիզիքական եւ բարոյական անկմամբ, առաւել կամ նուազ ջլային գրութեան հաւասարակչութեան խանգարման տեղի տուած է եւ ասոր իբր հետեւանք կերպ կ'իրաջլային հիւանդութեանց ենթարկուած է, որով էապէս մարմնոյ Ֆիզիքական կարողութիւնը տկարացած է, ուստի պէտք է ջլային գրութիւնը բարեփոխել եւ կազդուրել:

Մախր օր, լոյս եւ առսախն քառնիւտն ջերմութիւն. — այսօրեք կարեւոր տարրերն մարմնոյ բարդաւածման էական պէտքերն կը կազմեն եւ առանց վճարելու կարող ենք ձեռք ձգել եւ օգտուիլ օրուան որոշեալ եւ յարմար ժամերուն սենեակներու գոտիներն եւ լուսամուտներն բանալով գիրութեամբ կրնայ օդն փոխուիլ եւ ազատ լոյս մտնել, որոնք պէտք չեն միակողմանի լինիլ, պէտք է որ օդահոսանք գոյանայ եւ եթէ հակառակ կողմէ որ եւ է պատուհան եւ կամ լուսամուտ չկայ, չըմիջներու ծխներ լոյսներն ալ բացուելով կրնան նոյն գործը կատարել:

Ունիւտարիւն. — խոնաւութիւնը եւ խոնաւ օդը շատ մը հիւանդութեանց պատճառ ըլլալէ զատ մարմինն կը տըկարացնեն. ջանալու է հեռի մնալ, եւ րոպացի կիներն սովորութիւն ըրած են ամեն առաւօտ, իրենց անկողնոյ ամեն մասերն ձեռնակողներն եւ խոնաւութիւն պարունակող ամեն գոյքերն մի քանի ժամեր պատուհաններէ դուրս բաց օդին, արեւու ջերմութեան տակ եւ օդի հոսանքին ենթարկելու, որով թէ խոնաւութիւնը կանհտացնեն եւ թէ արեգակնային եւ լոյսի ձրի հակառակական ազդեցութեան կօգտուին, այս շատ լաւ ընդունուած միջոց մ'է խոնաւութեան դէմ եւ յանձնարարելի է անկէ զերծ մնալու համար:

Բժ. Ե. Թ.

Շարունակելի

ընթանալով քառորդ ժամի մէջ կըտրեցին Թուրք Պէլիի զառիվերը եւ համառուն գաշտին մէջ իրենց գնացքը երկու ժամ շարունակելով Շփիկ հայաքնակ գիւղի առջեւ ձգուած կամուրջը անցնելով երկու ժամ ալ առաջացան մինչեւ որ առաւօտի առաջին ցուրերուն հետ անման Ոսկի գետակի հանդէպ գտնուեցան. գետակը կամուրջ չունի, ոստիկանները իրենց ձիրքը քնցին առաջ, Յովհաննէս աղա պալուճը ձեռքը, ոտքի ամաններով ստիպուեցաւ անցնիլ փոքրիկ եւ ոչ խոր հոսանքէն. քառորդ ժամի զառիվերի մը կը յաջորդէ Արարիկի որ երկու լեռնակողներու վրայ կը թափուի. յետոյ հրաշալի ձորի մը վրայ. ձորամէջը կողոզներէ արծաթեայ առուով մը որ կերթայ խառնուիլ Ոսկիին, կառավարական բանտը կը գտնուի հիւսիսային արեւմտեան կողմը հայերու Ս. Գեորգ թաղը: Յովհաննէս աղան հեծեալ ոստիկաններու հետ ներկայացաւ ոստիկանապետին որ պաշտօնական թուղթերը ոստիկաններէն ստանալէ, ամբաստանեալին վրան գլուխը խուզարկել տալէ վերջ, հրամայեց որ գետնափորը առաջնորդեն զայն: Բանտապահ մը ստալ զալով գործարարը ոստիկանապետին հրամանը, եւ ձեռքին պալուճները քակելէ ետք տարաւ զայն մութ ու խոնաւ թաքստոց ուր օրուան լոյսը կը պակսէր եւ կը տրեւր յաւիտեանական խաւարը զորս մեղմելու համար ինչպէս Ակնի բանտին մէջ հոս ալ առանց վերնաշիջի խնայողական լամպար մը տուին: Յովհաննէս

նէս աղան մէծիտիէի քառորդ մը տուաւ բանտապահին եւ պատուիրեց որ քիչ մը կերակուր բերէ իրեն. երբ բանտապահը հեռացաւ առաջին գործը եղաւ կօշիկները հանել եւ նկատեց որ ոտքերը ուռած էին ասոր վրայ հեղանական անուշ տխրութիւն մը պատեց գէմքը, ութ ժամուան անընդհատ հետոսն ճամբորդութիւնը բաւական ծանր եկած էր փափկակեաց Յովհաննէս աղային. հանգստանալու մեծ պէտք մը զգաց այնպէս որ երբ բանտապահը ուտելիքը բերաւ, ճաշելէ ետք անմիջապէս խոր քուռի մէջ լնկլմեցաւ: Չմոռնանք ըսելու որ բանտապահը իր մատուցած ծառայութեան փոխարէն նուէր մը ստացաւ բանտարկեալէն: Ամբաստանեալ հայը տաք ժամ անդադար քնանալէ ետք հազիւ թէ արթնցաւ եւ դեռ խոնջեցը կատարեալ չէր. ոտները կը կոտտային, գիշեր թէ ցերեկ էր կանգիտանար, արթննալէն մօտ երեք ժամի տեւողութենէ ետք ոտքի ձայն մը լսեց. ներս մտաւ բանտապահը որ ըսաւ թէ զինքը Կիւմիւշ մատեն պիտի տանէին: Յովհաննէս աղան տեսաւ որ քալելը իրեն համար անտանելի էր:

«Հիմա, արդէն պատրաստ եմ. րայց, միթէ կտրիլի չէ՞ որ ինծի համար ալ ջորի մը վարձէիք. քալիլու կարողութիւն չունիմ. պէտք եղածը կը վճարէի:

Այս խօսքերը հազիւ թէ արտասանած ներս մտաւ բանտին վերատեսուչը:

Ե. Կամարապետ

Շարունակելի

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

Ռուստուք, 25 յունիս 99
Ստախակը

«Ստախակը իւր թուշուրն ունի, փա-
րիզը իւր ստամբակը» ինչու չու-
նենայ Ռուստուքն ալ իւր ստա-
խակը:

Այո՛, բունի, նկարագրեմ ձեզ,
բայց մեր այս տեղի ստախակ-
ներն երկու դասու կը բաժնուին:
Ա. Դասը, ճիշդ ամեն տեղի Ստա-
խակի յար և նման է, կը սիրէ
երբ իրեն կը համակրին, կ'ատէ
երբ իրեն կարհամարհեն, կը ջախ-
ջախէ երբ իրեն կապտակեն եւն
եւն. կը խորհի կը գործէ ինչ որ
հանգամանքները իրեն տուն տան
առանց երբեք փոխ ընելու հե-
տեւանքը:

Բ. Դասը, քաղաքագէտ, ամե-
նագէտ ու համալսարանական լի-
նի կարծեցնել տալ կը փափաքին,
ամեն առթիւ պատգամներ կորո-
տան, վա՛յ չանսացողներուն, ձեծ
հայհոյանք և նախատինք կարկը-
տանման կը թափուի իսկոյն: Ա-
սոնք լաւ հաղնող, ուտող խմող,
փորերին տնկած, հրեանին ար-
համարհական ժպիտով ու ծալքե-
րով պտրտողներ են. ամեն բանի
հետեւն կը մասնակցին, իրենց
թոյնը կը թափեն, իսկ մօտէն
չ'զոք գիրք կը բռնեն. զի իրենց
արբանեակները են նոր սերունդը,
խիզախ, յանդուգն և վերին աս-
տիճան ինքնահաւան ու դերա-
հաւան, ասոնք ալ վարժ են պատ-
գամներ որոտալու, և ամեն ինչ
ափսոսանքով եղանակաւ արհամարհե-
լու և քննադատելու:

Ա. Դասը ստախակը ատաղձա-
գործ մըն էր, որ չը ժուժելով ե-
րեսը արիւնող ապտակի մը, ջախ-
ջախեց Պր. Սապահ Քիւլեանի՝
աղբ. դպրոցի տնօրէնի ճաղատ
զուլը, երբ վերջինս ըստ իւր
սովորութեան ապտակած էր ա-
ռաջնոյն: Համալսարանականին վը-
տանգ չըկայ, այժմ հիւանդանո-
ցի մէջ կը դարմանուի, բայց գի-
տէք այս առթիւ որքա՛ն օխնի
օխշաւ եղանակներ թուան ծամածուռ
բերաններէ: Ստախակներու այս
քրքիլը մեզ լաւ ներշնչումներ չեն
տար: Ռուստուքի երիտասարդու-
թեան մասին (եթէ կան), հարկ
չէ խնդալ պարոններ, արգահա-
տինք և սրտանց արգահատինք:
Հովը վարդապետին վեղարը
թուլցած է, վարդապետը սրտա-
բաց վեղարին ետեւէն կը բացա-
զանչէ, «լաւ որ քեզմէ եղաւ ոչ
թէ ինձմէ» զի վեղարէն զղուած
է եղեր, այսպէս ալ Պ. Սապահ
Քիւլեան և իւր մենամարտի վկայ
Շիրին ու Ֆէհրատ ընկեր-պաշտօ-
նակիցներն այս գլխաջախախու-
մէն շատ գոհ մնացին. զի փակ-
ուեցաւ տարեկան քննութեանց
խնդիրը որը խիստ սպառնական
և սուր կերպով պիտի ջախջախէր
Ռուստուքական մարմնոյն ինքնահա-

ւան պուլսը: Այժմ գէթ իրենցմէ
միայն՝ մեծին, տնօրէնին գլխուն
ջախջախմամբ ամեն հաշիւ փակ-
ուեցաւ ու իրենք ալ ճերմակերես
գուրս ելան:

Կեցցեն ուրիմն «Ստախակներն»
Ո՛վ Ռուստուքի երիտասարդներ
խնայեցէք նոր սերունդին, ու փր-
կել փութացէք Ձեր աղբային
հաստատութիւններն այսօրինակ
ստախակներու ձեռքերէն:

Կ.

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒԹՈՒՄ

○.○.○

Բնիկ Կարենցի, 35 ամեայ,
միջհասակ, արհեստիւ գերձակ
(անունն ու մականունը գրուած չէ
մեզ) հինգ տարի առաջ ի Կ. Պո-
լիս պանդխտեալ և 1897 յունի-
սէն ի վեր անյայտացած:

Դարձեալ, բնիկ Բաղէշցի Ղա-
րիպեան Գրոյեան, ամուսնու Թեմէն
վեց ամիս յետոյ հայրենիքէն մեկ-
նած և անյայտացած:

Դարձեալ, բնիկ Չոլկաճագի
Կարմրի գիւղացի Յակոբ Մ. Ու-
զունեան, կարճահասակ, խափակ
թիւրաբէմ, հինգ վեց տարիէ ի վեր
անյայտացած:

Վերոյիշեալ աղբայիններն բա-
ւական տեղեր հետազոտուել են,
սակայն իրենց վրայօք ու է տե-
ղեկութիւն մը առնուած չըլլալով
և խորհուրդով որ թերեւս Պուլ-
կարիոյ սահմաններն գտնուին,
կը յանձնարարենք արգոյ աղբայ-
նոց, որ եթէ ասոնց վրայօք տե-
ղեկութիւն կամ լուր մը ունին,
բարեհաճին անյապաղ տեղեկագ-
րել մեզ ի գիտութիւն իրենց ըն-
տանեաց:

Մնամք աղօթարար

Այց. հովիւ Հայոց

Պուլկարիոյ

Բրբրն. Ծ. Վ. Պաղճեան

23 Յունիս 1899

Փ. Պոլիս

Լ Ր Ա Ք Ա Ղ

Պուգրէշի «Իւնիվէրսիւ» օրաթերթը
մեր Գաշնակցականոց եւ Մակեդոնաց-
ւոց յայտարարութեան առթիւ հետեւ-
եալն կը գրէ.

«Լա Հէյի խաղաղութեան դեա-
պանախորհրդոյ հետեւանքներէ
մէկը որ մտքէ չէր անցած
անշուշտ, այն է, որ Հայերը և
Մակեդոնացիները միացան և ա-
մեն բանէ առաջ միաբան գոր-
ծակցութեան մը եղանակին վրայ
կը խորհին: Անցեալ օրեր Սօֆի-
այի մէջ տեւորակ մը երեւան ելաւ
ընդգէմ դեսպանախորհրդոյ, որ
ստորագրուած էր թէ մակեդոնա-
կան և թէ հայ յեղափոխական
գօմիգէտներու կողմանէ: Ասիկայ
բոլորովին նոր երեւում մըն է,
թէպէտ վերջի տարիներ քանիցս
անգամ միաբանութեան խօսք ե-
ղած էր և իրաց վրայ գաղտնի

համաձայնած ալ էին, բայց ա-
ռանց արդիւնքի: Մի միայն մա-
մուլի միջոցաւ մէկգմէկ պաշտպա-
նեցին. մակեդոնական թերթերը
շատ անգամ Վառնայի Հայոց
գրգռիչ և սպառնալի յուզմունք-
ները հրատարակեցին: Ասոնց հի-
մակուան միութեան պատճառը կը
մեկնուի՝ թէ երկու կողմերն ալ
սպասեցին որ խաղաղութեան դեա-
պանախորհուրդը իրենց գործովն
ալ զբաղի, բայց դեսպանախոր-
հուրդը բուն իսկ իսկըմանէ դուրս
հանեց Հայ-մակեդոնական խնդիրը
իր յայտագրէն:»

—Մշոյ գաւառէն ստացուած
նամակ մը կ'իմացնէ թէ Սասնոյ
կողմերը երեք ուսահայեր եկած
և յեղափոխական նոր շարժումներ
սկսած ըլլալու պատրուակաւ կա-
ռավարութիւնը նորանոր վայրա-
գութիւններ կը գործադրէ. այն-
պէս որ մէկ գիւղ ալ բոլորովին
աւերած է: Այս խռովութեանց
ատեն խումբ մը հայեր դիմադ-
րած են թուրքերուն ու սաստիկ
կռիւ մը տեղի ունեցած է. հե-
տեւաբար երկու կողմէն ալ բա-
ւական թուով սպաննուողներ ե-
ղեր են. կառավարութիւնը տեղ-
ւոյն վրայ ըննիչներ ղրկած է:

—Վանայ մէջ Ներսէս եպիսկո-
պոսի դէմ այժմէն բանբասանքներ
սկսած են, դժգոհներ կըսեն թէ
Եպիսկոպոսը տեղւոյն ջոկելուն
դէմ աղբեցիկ գիրք մը կը բռնէ
ու անոնց երես չիտար:

Վերջերս, համեմատապէս բա-
րեկեցիկ Սպակերտցի քահանա-
ներ ու տեղացիներ ալ Առաջնոր-
դարան կը դիմեն. բայց Սրբա-
զանն, ըստ սովորութեան քննու-
թիւն կատարելով, կը հասկնայ
անոնց անկարօտ վիճակն, և ան-
վրէպ կը մերժէ, իր ծանօթ ան-
աշառութեամբ: Ասոր վրայ յիշ-
եալ Սպակերտցիք կըսպառնան,
բայց մտիկ ընող չըլլար. և
յետոյ կերթան դաւանափոխ կըլ-
լան, և այն առթիւ մարդ գլուխ
երկու մէծիտի բաշխում մը տեղի
կունենայ իրենց:

—Երեւան նահանգին մէջ տեղ
մը 15 տընտր հայ գեղացիներ
օրթոտոքսութիւն ընդունել են
(ուսու եղեր են): Երկու քահանայ
անոնց մէջ երթալով կը համոզեն
և կը դարձնեն Աղբ. եկեղեցիին
ծոցը: Կառավարութիւնը բան չի
ըսեր գեղացիներուն, բայց դատի
կենթարկէ երկու քահանաներն,
որք իբր թէ ուսու եկեղեցիին եւ
ուսու պաշտօնէութեան կամ վար-
չութեան դէմ ծանր խօսքեր ըսեր
են եղեր գեղացիներուն: Հակա-
ռակ Էջմիածնի միջնորդութեան,
երկու քահանաները բանտարկու-
թեան դատապարտուել են: Արդ,
իբր թէ այս երկու քահանայից
քովէն ելեր են նահապետ վրդ.ին
գիրքերն, որով զանոնք կը յորդո-
րէ եղեր երթալ համոզել յիշեալ
գեղացիներն Աղբ. եկեղեցւոյ գիր-
կը դառնալու: Ասով նահապետ

վրդ. ուսու վարչութեան դէմ
պարտադանց գտնուել է եղեր:

—Էջմիածնի միաբանութեան
մէջ անմիաբանութիւնն իր դա-
գաթնակէտն հասած է՝ կըսեն:
Սոսկալի կռուարան մը կայ հոն:
Իրարու դէմ մեքենայութիւն, քը-
սութիւն, բանբերութիւն, թշնա-
մութիւն, օրն ի բուն: Ուրիշ բան
գործ չկայ: Եթէ երբեք բանի մը
մէջ կը միաբանին, այն ալ՝ Ս.
հայրապետին հակառակելու հա-
մար է: Վերջապէս, չեն հաշտուած
այս կաթողիկոսին հետ, որ կ'ե-
րեւի թէ յանուն կարօտելոց և
յանուն Էջմիածնի պիտոյից եկած
նպաստներէն բաժին չհաներ ա-
նոնց, խորհուրդ չհարցնէր անոնց,
եպիսկոպոսութիւն չտար անոնց,
և չի ծածկեր իր զգացումը թէ
վստահելի մարդ չունի Էջմիածնի
մէջ: Հետեւապէս, Ս. հայրապե-
տը բոլորովին կղզիացած գիրքի
մը մէջ է: Իրեն հաւատարիմ անձ-
նուէր ճանչցուած են միայն երեք
վանեցիներ, նախ՝ խորէն էֆ.
Խրիմեան, յետոյ Կորիւն վրդ. և
երրորդ, վանեցի խոհարարն որ
խորէն էֆ.ի ուղղակի հսկողու-
թեան և հակակռիւն տակ, կը
պատրաստէ, կ'եփէ և կ'բերէ Ս.
հայրապետին անձին յատուկ կե-
հակուններն և ըմպելիները: Ահա՛
այդ տեղուանքն են գործերը, սի-
րելի և մանաւանդ ուշի՛մ ընթեր-
ձող:

Բիշգաւնդիոն

—Տ. Գէորգ քահանայ Հիւր-
միւղեանի պաշտպանութեան հա-
մար անցեալ շաբթու հանրագրու-
թիւն մը զրկուած էր Պատրիար-
քարան: Կրօն. ժողովը այդ հան-
րագրութեան պարունակութիւնը և
այդ առթիւ ուրիշ թեր ու դէմ
գրութիւններ նկատողութեան առ-
նելով պատիժը աւելի ծանրացնող
պարագաներ եւս նշմարած է.
բայց կերեւայ թէ նոր պատժոյն
վրայ նորագոյն պատիժ մը ևս
բարդած չըլլալու համար՝ կրկնած
է իր նախորդ որոշումը, ըստ ո-
րում յիշեալ քահանան երեք տա-
րի պաշտօնէ զուրկ պիտի մնայ:

ԳԱՏՆԼԱՐ

Նիճէ սէնէլէրտէն պէրու պաշ-
լըճա Ս. Ամերիգատա վէ ինկիլ-
թէրատա գատընլար, էրքէկէր կի-
պի՝ ինթիխապ հագգընա հայիզ
օլմագ խուսուսընտա չալըչմագտա
տըլլար. պունլար հէմ ինթիխապ
իթմէք վէ հէմտէ ինթիխապ օ-
լընմագ վէ հէր նէվ մէմուրիյէթէ
կէչմիք արզու իտէյօրլար. վէ պու
մագսէտէ մէպնի միթինկէր իտուպ
նուլթգլար իրատ իթմէքտէ վէ րէ-
սալէլէր ու կաղէթալար նէչը էլլէ-
մէքտէ տիլլէր: Պու թէտպիլլէ-
րին նէթիճէսի օլարագ ինկիլթէ-
րանըն մէճլիսի մէպուսանը գա-
տընլարըն ինթիխապ հագգընը
թատտիգ իթտի. ֆագաթ գատըն,

լար ետևընդ մեկուս օլմազլէ մէմ. նուն գաւաթօրլար, իլլա պէլէտիլէ ընթիւնկի կիպի էն եիւքսէկ մէմաւրիլէթլէրի էլէ կէչիւմէկէ չաւընջօրլար. պինա պէրին ալան մէնիսի մէպուսանըն թաստիգինի գապուլ իթմէյուպ գատընլարըն ինթիւսապ հազգընը թանըմատը, ալանըն պու գարարը իւզէրինէ գատընլար պու կիւնլէրտէ եէնի միթինկլէր վէ ումուսի մէնիսլէր թէնէմիւ իթմէքտէ վի էրքէկլէրին հազարընլար գարըն շէտիտ իսան իսթիմալ իթմէքտէ տիրէր:

Գատընլար էկէր պու տաւալաւ. ընտա մուվաֆազըլէթ քէսպ իտէրլէր իսէ, հէր նէվ մէմաւրիլէթէ կէչմէկէ մէզուն օլաճազլար. օ վազըթ էրքէքլէր ետևընդ հաւալիլէ իշլէրի իլէ մէզուլ օլմալա մէնպուր օլաճազլար, զիրտ նազիք վէ րահաթ մէմաւրիլէթլէրի գատընլար թախսիս իթմէք լազըմ կէլէնէք տիր:

ՄԻԻԹԵՆԵՎ ՎԻՅԵ

Բուսիտաթի 40000 մուհաճիր էրմէնիլէրի կիրիտէ նազլ իթմէք իտէսըն Աթինաւա վէ Գաննատա էյի գապուլիլէթ պուլար, նիմ վահչի իսլաւարըն եէրինէ ընչպէր վէ էչիլ սանաւթ էրմէնիլէրի օ թուրթմազ հէր հալտէ աւանըն թէրագգընա պիր եէնի հօլ աշմըլ օլաճազընտան կիրիտիլէր էրմէնիլէրի տէրաղուլ իթմէքլէ գապուլ իտէնէքլէր:

—Պու խուսուստա «թան» իւլալէթէն տէյօր. «Տօգուզուճու աւըրտան պէրու կիրիտտէ էրմէնիլէր օթուրմըլ օլտըղընա տալիր իմարէլէր էլան մէվնուտ տըր. պազը քէօլէր Արմէնի, Արմէնի. աւա վէ սալիր էրմէնիէ թապիր օլընըր, օ աւըրլարտա Բիւլան, Գիոն տէվլէթի մուհաթէպէրտէն ազալմըլ օլան կիրիտ էհալիսինի ալթըրմազ մազաէտի իլէ պիր գաշ պին էրմէնի օրալա հօլլամըլ տըր. շիմտի տալիս սօն գալկաւ. լարտան գըրըլան կիրիտիլէրին նօգսանըն էրմէնիլէր իլէ տօլտըրմազ իսթէնիլէր:

«Պազաթ օ էսքի մուհաճիր էրմէնիլէրտէն շիմտի կիրիտտէ նէ՞ գալմըլ տըր. ետևընդ պիր գաշ քէօլէրին իսիլէրի, էհալի իսէ էքսէրիլէթ իշինէ գարընլազ զալա օլմըլ տըր. շիմտի տալիս 40-50 պին եէնի մուհաճիրլէր էօլլէ զալա օլաճազ տըր:»

—Սըրազպուրկտա տարիւֆի. նուն ազալարըն Համպուրկա եա. գըն թէլիլ թէլէկրաֆ բրօվալա. ըր իճրա իթտիլէր. բրօվալար բէք մունթաղամ սէմէրէ իպրազ իթտի, Եազընտա՝ էլապ նէհրին աղղընտա թէլիլ թէլէկրաֆ ալէլէրի թէսիս օլընաճազ տըր:

Պունտան պրաշգա թէլիլ թէլէ. ֆօն տալիս իհտաս օլընմըլ տըր. պունտան միւնիտի Ամերիգալը Հայս

իսմինտէ պիր շախս օլուպ, նիւ Եօրքտա իթմիլ օլտըղը բրօվալար բէք միւքէմմէլ օլմըլ տըր. Ասրըմըղտան տահա միւնիլալթըլը պիր աւըր կէլմիլ մի տիր:

—Սթանպօլ մէքթէպի թըպի. յէսինտէն պու սէնէ տալիս 3 էրմէնի թալէպէլէր չըգմըլ տըր, Եօղկատըն Յակոբ Սէրվէթ, Տիլիլիլի խաչիկ ֆափազեան վէ Սթանպօլ. լու Գէրրգ Յարոնթիւնեան էֆէն. տիրէր տիրէրլէրի 3 թիւք 7 ըրմ վէ իքի եահուտի:

—Արթատա (թիւքթի) հայ. տուտլար Մալլօյէնի նամ պիր զէնկինին չօճուղըն տաղա աշըր մըլ օլուպ, պիր չօգ ազճէ թալէպ իթմէքտէ օլտըղըն սթանպօլ կազէթալարըն ետևընջօրլար:

—Մուսուտա տալիս Շէյի Ֆէվիլի նամ էչըրլա ընչիսի քէն. տի չէթէսի իլէ պէրապէր աքէր. լէր իլէ շէտիտ պիր գալկա հաւ. մըլ օլուպ, իքի թարաֆտան խալ. լը թէլէֆիլաթ օլմըլ տըր:

—Սօֆիտա կապէթալարըն նէշ. ըրինէ կէօրէ, Ֆէլաթէթլիւ Բրէնս Ֆէրաթինաւո հազրէթլէրի վալիտէ. սի վէ էվլաւարըն իլէ եալընտա վարնալա թէլիլիլի իտուպ, էվք պինօկրաւ քէօլէրտէ իգալէթ իտէնէք վէ եալ մէվսիմինին ըսը. ճապ ալարընը պուրտա կէչիլէ. ճէք տիր:

—Սօն Սթաթիլիքէ կէօրէ, Բուսիտաւա ուլուլ էլլէթի տըր. մազտա իմիլ. պու էլլէթտէն 164 ըրիլ խաթմահանէլէրէ կիրմիլէր. քէօլէրտէ պուլընալար հիտապա ալընմամըլ տըր, Հիւքիւմէթ պու էլլէթ իշին մալսուս Տօպրուճա. աւա Ամօթա մանաթըրընտա պիր խաթմահանէ թէնէսիս իթմէք թէ. չէպիւսինտէ իմիլ:

—Սերպիանըն գրալ Ալէքսանտ. ըրն բէտէրի գրալ Միլան յուլիս 6 տա Միլէլ սօգաղընտան ֆայ. թօնլէ կէչէր իքէն պիր շախս Գը. րալըն իւզէրինէ 4 էլ ընվօլլէր սըգալ. գրալա թէսատիլիլ իթմէտի իսէ տէ եանընտա պուլընան եալէրի Լիւքիլ էլինտէն եարէ լէնտի, Միլթէճասիլի տէրհա թուլթուլտը. 28 եալընտա պիր կէնճ օլուպ, էլան քիւմ օլտըղը մէնհուլ տըր:

—Սթանպօլ Սըրպ էլիսի Պա. պը Ալինին ճէվապնամէսինէ եէնի պիր ճէվապ վէրուպ, գրալ Ալէք. սանտըն վէ սըրպ մինիսթէրին թէնսիլիլիտէն տօլալը կազէթա. լարլէ օլան նէշըիլթըն եալան օլտըղըն իթիւրաֆ իթմէսի իշին մէննունիլէթ պէյան իթմիլ վէ մէզըրիւր եալանա ըսմին պիր հա. վատիս ընկի վէրուպ նէշը իտէն. լէրին ճէվալանմասըն վէ կաղէ. թալարլէ թէքիլա օլընմասընը թալէպ իթմիլ տիր, էկէր Պապը Ալի պու թալէպի իճրա իթմէլ իսէ՝ մէզըրիւր եալանլար քէնտի ի. ճազէթի իլէ նէշը օլընմըլ օլաճազ տէմիլ տիր:

Գէզա էլլի մէզըրիւր նօթա իլէ

թաաճապընը պէյան իթտիքի, տահա գօմիսիոն թէվլիլալթընը իքմալ իթմէքսիլին, Պապը Ալի նասրլ օլուպտէ, թիւք ասքէրլէ. ըրն հարէքթիլին տօլրու կէօրի. յօր վէ սաիրէ:

—Սթանպօլտան «Տէլիլ թէլէկ. րաֆա» շու հօլտա եաղըմըլ տըր. «Վան վէ Պիլիլա ճիվարընտա հալլէր կիթտիքէ ֆէնալաշըյօր, զիրա Համիտիլ Գիւրտ սիւվարի. լէրի, Հիւսէյին բաշանըն գօման. տաւը ալթընտա, օ վիլալէթլէրէ սահիպ օլմըլ տըրլար. թիւք մէ. մուրլար վէ ասքէրիլէ էֆրատը թէնսիլիլիլին զալա իթմիլլէր տիր. էրմէնիլէրտէն մաւտա՝ Գիւրալէր իլէ տօթլըղը օլմայան հէր միլլէթ ըննիտէ վէ զուլուլ ալթընտա տըրլար, թիւք աս. քէլլէր տալիս այնը հալէ տիւշա օլմուշլար տըր, Հիւսէյին բաշա ումուլ զալիլէրի քէնտի եէտի. նէ կէչիլթիլ տիր, վէ իսթէտիլի ֆիլաթլէ սաթմազտա տըր. պու սէպէպլէ ասքէրլէր տալիս աճըղ. տա տըրլար, Շիւքհէսիլ իսթի. լալըլար (յիզափոխկաննը) շու հալը հազըրը իթիլալ չըգարմազ իշին մինաթիլ աւտ իտէնէքլէր, զիրա պու սալէտէ Սուլհ գօնֆէ. րանսընը տըգգաթը նազարընը թիւքիւնըն մուհիլ թէնսիլիլ հալինէ ճէպ իթմէք սըրսալ տըր. պինաէն ալէյս պու սըրա թիւք. քիտա հէր նէվ թէնիլթէ զուհուր իտէպիլիլ:»

ՄԵՍ ՎԻՃԱԿԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՄՈՍԿՈՎԱ ՔԱՂԱՔԻ	
ՊՈԼԿԱՐ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵՆԷՆ ԵՐԱՇԽԱՆՈՒԵԱԼ	
Ա. ՊԱՐԳԵՆԷ Է 500,000 ՅՐ. ՈՍԿ.	
50,000 տոմսեր հրապարակ հանուած են, որոնց 25,000ը պիտի շահին հե. սիւսեալ կերպով, ներկայ տարւոյ՝	
Յուլիս 9ին 1,500 թիւեր 92,680 ֆր.	
Յուլիս 7 1,500 » 135,180 »	
Օգոստ. 4-5 2,000 » 241,780 »	
Սեպտ. 3-4 » » 309,080 »	
» 23-24 » » 363,250 »	
Հոկտ. 13-31նոյ. 16000 » 3389,040 »	

ՄԵՍ ՎԻՃԱԿԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆ	
Գինըն են ՈՍԿ. 30000	Մէկ ու թիւեր.
4էն 5 ֆ.	6.25 ֆ.
5 ֆ.	2 »
8 »	2.50 »
10 »	3 »
16 »	3.50 »
20 »	3 »
28 »	6 »
24 »	8.60 »
» 17.20 »	2.15 »
115.20 »	14.80 »
57.60 »	28.80 »

Մ. — Շրջապայ քաղաքներէն եկած յանձնա. Մ. — Շրջապայ քաղաքներէն եկած յանձնա. Մ. — Շրջապայ քաղաքներէն եկած յանձնա.

ԱՊՅՆԷԼԷՐԻՄԻՉԷ

Կապէթա պէտէլիլի էլան էօ. տէմէմիլ օլան զալթլարըն պիլա թէնիլիլ պօրճլարըն իֆա իթմէ. լէրինի ընճա իտէրիլ:

Քէօլլէրտէ սաքին օլան ապ. նէլէրիլիլ սուհուլէթ օլմազ իւլ. ըն իթմար էլլէրիլ քի, գասա. պալարա կիթմէլէրինտէ պիլէ. լան պօրճլարընը բօթալա վէր. մէք զահմէթինէ գաթլանմալար իսէ պարի աթիտէքի զաթլարա թէնիլ իթմիլիլէր:

Սիլիստէտէ՝ Մ. Կարապետ Ուզունեան Տօպրիլտէ՝ Մ. Նշան Գաբրիէլեան Թուրքաքան՝ Մ. Յարուլիւն Հաճեան Ռուսուզտա՝ Մ. Հրանտ Թիլիլեան Բազկրաւտա՝ Մ. Եղիա Պապիկեան Շուքրուտա՝ Մ. Սոլոմոն Պոյաճեան Բրօվաւտա՝ Մ. Յակոբ Սինանեան Պալլըրտա՝ Մ. Արմենակ Բէշլիլանեան Ֆիլիպէտէ՝ Մ. Տիգրան Պէնլեան Սիլվէտէ՝ Մ. Խաչիկ Թուհաֆեան Կէօստէնէտէ՝ Մ. Ներսէս Ճէօլլէթեան

Մ. ԹԻԻԹԻԻՆՃՆ. ԵՒ ՐՆԿ. Ի ՌՈՒՍՃՈՒԳ.

Կը վաճառէ Սօֆիա քաղաքի վիճակահանութեան տոմսակները Բ. չըլանի համար:

Ուրիլ քաղաքներէն և նոյն իսկ օտար երկիրներէն եղած յանձնա. բարուլիլիլ փուլթով և ճչու. թիւաք կը կատարուին:

ԱՁԴ

Սօֆիա քաղաքի վիճակահա. նուլիան Բ. կարգի տոմսերը պի. տի քաշուին յաւալիկալ 7/19 յու. լիս. ուստի ըստ կանոնագրի գնողը թող փութան վիրանորո. գիլ իրենց տոմսերը, մինչև նոյն թուականը:

Ս. Գաբրիէլեան

ՆԱԾԵՆԷՔ ՄԱՍԽԱՆՈՒԹԵՆԷՆ ԶԵՄԱՆԻԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՕՐԻԷՆՏ

Մ. ՎԷՊԵՐ

Պարսիկերը արի կը գրուին

ՆՈՐ

ԵՐԳԱՐԱՆ

ԿԱՄ

ՄՐՄՈՒՆՁՔ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Կը ծախուի իրաւունքի խմբա. գրատունը:

ԳԻՆ 1 ՅՐԱՆԻՔ

Отговорникъ Н. Драгулевъ

Печатница на Хр' Н. Войниковъ